

De krollende Ritzaart, met de gulde legenden van Jan van Tongeren : klucht

<https://hdl.handle.net/1874/35896>

5

De Krollende Ritzaart /

Met de Gulde legenden

van

JAN VAN TONGEREN.

K L U C H T.

*Suijt over al den besten Zin,
Gelyk de By, niet als de Spin.*

(Molenhof)

Tot A M S T E R D A M,

Gedruckt by *Iacob Waermond*, Boeckverkooper woonen:
de op de Nieuwe-mart, 1658.

I N H O U D.

Klaartjen Altegoed, Deughdelikke en Zeer saghtzinnighe Vrouw, lang een tijd van'er Man, ghenaaamt, Krollende Ritzaart, geweldigen Horendop, met slagen, en andere onbehorelikheeden, geplaagt zijnde, koomt endelik by Griet Duivels een van'er oude Kernuiten, door trapt in loosheid, en waardig van mond en handen, waar aan sy d'onhebbelikheid van'er man, en rampzalig huwelik te kennen geeft. Deeze, met'er verleeghen zijnde, spreekter een hart, in't lijf, met een voorstellende zeecker kluchtig middel, om Ritzaart van zen quaad leven, ter bekeeringe te brengen, het geen in't werck gestelt zijnde, zo veel nuts schafft, dat Ritzaart, wanende dat de Duivel hem ontmoet was, alle hoeren, en Hoer huiZEN afsweert, en met zen Gemaalin voort aan in alle min en vriendschap, het leeven endigt.

Het Toneel is 's GRAVEN-HAGE.

Spelende Bedrivers.

GRIET duivels.

KLAARTIEN altegoed.

KAAT lichtjekeurs.

Krollende RITZAART.

Holle IAS.

VROEGBEDORVEN.

LICHTVERLEIDT.

Tot A M S T E R D A M.

Gedrukt by Jacobus van der Meer, Boekverkooper woonende op de Nieuwe Markt, 1778.

De Krollende Ritzaart /

Met de Gulde legenden

van

JAN VAN TONGEREN.

K L U C H T.

E E R S T E D E E L.

Eerste uit Koomst.

Griet Duyvels. Klaartje al te goed. Holle-Ias.

Griet.

Mijn liebe Klaartje buir / is't waar! is't waer! is't waar!
 Ik hoor men oren uit / dien rechten dzeumelaar /
 Dien dzoogaart hy de luy / dien viezen semel knoper /
 Die heer bewaar me mond / bebeinsden flits verkoper /
 So stuurzen nozs in huis? 'k beklaagje in men hart.
 Sie deer je biut een voutw / die duizend voutwen tart.
 Wat dzoommel mient de nar? hy zel't en noch beklagen /
 Begint hy / broedts en wilt / in 't kreupelbos te jaagen:
 Want daar verliest een man / al eer hy 't waant / goedkoop /
 Zen kruid / zen hoegels / en een eindtje van zen loop;
 In voegen dat hy dan / berooft van weer en waapen /
 Als een gelubde ram / staat vooz het schaap te gaapen:
 So dat het vaak / dooz nood / moet springen over 't hek:
 Want zulck een jonge voutw heeft meer als brood gebzek.
 Was ik / by gout / als jep ik liet men zo niet doecken.
 Maer Griet / wat zou ik doen?

Een tijdberdyber zoeken /

En

Griet.
Klaart.

- En kronen hem gelijk Acteon wierd gekroont.
 Dat 's / in den Haag gemeen. Daarom dan hem verschoont
 He hebt 'er reden toe.
- Klaar. **Maar Griet! wat magje praten.**
 Griet. Dat zeg ik. en 't is waar / hy zou men 't huplen laten /
 En speelen / by de buurt / zo op zen Zakpijp niet /
 Of ik zou altemets eens zingen : lustig Griet /
 Speel ook moep weert /
 Dat 's lay om leer /
 En laetje kousje naapen van d'een of d'ander Heer.
- Klaar. Dat 's rechte Kudmans klap. Ik moet men eer bewaren,
 Griet. En zondicht hy / hy zal 't eens boeten.
- Fijne snaeren.**
 Ze klincken als de quint van scheele Herrijs veel.
 Men mag wel goed zijn / maar niet mal. De navel keel
 Van vrouwen heeft er recht / en hoeft geen doost te lijen.
- Klaar. Een eerbaar Wijf moet haar vooz hoere rancken myen /
 Griet. En dzagen met gedult heur kruis zo langze kan.
 So doende / klaarje buur / bederfje zelfse man.
 En Ritzaart zal / zo lang hy Ritzaart heet / je plagen.
 Wat zeitje Moeder toch ?
- Klaar. Die hoorde my noit klagen /
 En weet noch niet een zier van 't lijden dat ik sp.
- Griet. Hoe duicker kan dat zijn ?
- Klaar. **Wel Ritzaart houd zich bly /**
 En minlik by de liens. Hy dat men by men handen /
 't is liefje / vooz en na / en onderwijl o schanden !
 Rijpt hy men / hier en daar / een blauwert in de huilt /
 En drijft / al lachende / de bange tranen uit
 Mijn ogen / en het sweert / van angst / uit al men leeden.
 Ik moet / in deeze pijn / vernoegt en wel te vreden /
 Hem streelen / stroocken / en begroeten met den naem
 Van Hartje lief / of zo als ik het dan best raam :
 Want toon ik een gelaat van droefheid by de menschen /
 So hoef ick / binnens huis / om slagen niet te wenschen :
 Hy tiert / hy bloekt / hy schelt / hy schopt / hy stoot / en slaat /
 Met tang en bezemstok gedurig / zonder maat /

Op hoofft / en lendenen / dat al men ribben kraaken.
 Sie daar de Waerheid spreekt hier zelf / wie kan 't verzaaken /
 Die neepen kreeg ik noch hupnochten op 'et bed /
 Met duizend bloecken toe.

Griet.

Ja wel! ik sta verzet /

En barst schier uit men vel van quaadheid / en van tooren.

Klaar.

Och! mogt ik spreken / moer je zoud wat ander horen.

Griet.

Het kan niet simmer zijn / of koste hals en hoofd.

Klaar.

Het kost dan dat 'et wil / indienje my gelooft /

En swijgen wilt / ik zal een ander boekjen opslaan.

Griet.

Och jaa 'k / zo waar als wy ten offer by Sint Jop gaan.

Klaar.

'k was / van men eerste kind / gien viertien daagen oudt

Heel swak; en daar by noch / tot aan men hart / verkoudt.

't Gebeurde dat hy van zijn Hoeren quam by laatjes.

Ik zeg: Genevent vaar: en gaf al zoete pzaatjes /

En zocht de lieve vree / zo veel ik immer kon.

Hy sprak eerst niet een woord: maar op het lef begon

Hy / als een bullebak / te grimmen en te baaren /

En voozt / op deeze wijs / onreedlik uit te baren:

Jou Hoer / jou beest / jou py / jou rechte vuille slet /

Wat duivel doeje daar te stincken op het bed /

Ik mag jou / of je kind / niet zien noch horen kicken.

En wenschte dat den dzoeg / aan honder duizend sticken /

Je scheurde / en daar mee voozt naar nobis kroeg toebloog /

Zo raakteje by tijds / o varcken! uit men oog;

Want schiet 'et niet / ik zal men handen anje schenden /

En u / naar 't vagebuur / met dus een paspoort zenden.

En daer op trok hy voozt de Deeckens van men lijf:

Ik bad hem om gena / en zei: ontzijeje wijs /

Een swacke kraam vrouw / met de dood schier op'er lippen:

Ontzije my / omje kind / o Ritzaart! Jee meugt hippen /

En springen zoje wilt / karonje / zei hy weer /

En daar mee smeet hy my / in 't hemt / van boven neer /

Ik sweem gelijk een deur / en kon geen woord meer uitten /

Hy trat men op men bofst / hy trok me by men tuitten /

En richte me zo toe / dat ik / ik woord schier stom /

En hiele maand / op 't bed / in bloed en water swom /

En

En duizend pynckel liep van 't lijf 'er in te schieten /
 Poch mogt ik qualik iets / tot lavenis / genieten.
 Indien de Zaaker moer heur best niet had gedaan /
 Ik waar nu / in het graf / getwis al half vergaan.

Griet. Bewees hy geen berouw / Daar na ?

Klaart,

Dat 's wel gebleecken /

Op 't kostlik kindermaal / na dat ik zeven tweecken /
 Of daar om trent men kruis / met smart / gedzagen had.
 Hy nood de Vrouwen / en twee Juffers / licht van gat /
 En in den Haag vermaart booz Venus kamenieren /
 Gerijffelik / om geld / booz alder hande Stieren /
 Dees zet hy / tot een hoon van my / en mijn geslacht /
 Aan 't hoog end van den disch / en heeft de heele nacht /
 Met haar gedomineert / gezongen / en gesprongen /
 Gezoent / gefabt / gelekt / de wijn in 't lijf gedwongen /
 En dan den eenen booz / en d'ander na / alleen /
 In zijn vertrek / volmoets besprongen / en bereen.
 So dat hy / met den naam van Ritzaart wel mag bzaflen.

Griet.

De weer ga van Jan pis / 'k wil zeggen / laatme kallen /
 De volle broeder van mijn Heer den Advocaat
 Van Congeren / die mee zen Wijs / op zulck een maat /
 Het danffen heeft geleert / uit liefde tot zen hoeren /
 De schone Juffer Kuis / en Apolloon. Daar Boeren /
 En Burgerz nu den tijd mee sijten / dag an dag /
 En zingen 't / booz wat nieuws / in 't dzonckenmans gelag :
 Of laten 't op de straat / en aan de deuren / horen.
 Doch d' Ezel kryt niet eens / al trekt men hem by d'oren ;
 Maar houd zich even trots / en moedig waar hy koomt /
 En schijnt booz kerck noch kaak in 't minste niet beschzoomt.
 Dus aart hy na zen Daer / den ouden Hoerejager /
 Doch of hy hem niet wel erkennen mag booz swager /
 Dat oozdeel laat ik aan Petit / om reeden / staan.

Griet.

Klaart,

Daar is niet an misdaan,
 't Is kennelik genoeg / vernits het Hof dien snoden /
 By openbaar bevel / het pleiten heeft verboden /
 En booz ontwaard verklaart / om op de Hof voort aan /

Met

Met d'onbeschaamden bek te kraien als een haan.
Des heeft hy nu zen eer / en Vrouw gelijk verlor en.

Klaar. Maar laat hy 't daar zo by ?
Griet.

Hy scherp zen tong en sporen /
En heeft een Harnas / van een boek pampier / gesmeet /
Daer mee hy / tegen 't Wif / nu in de vechtschool treet /
Om al zijn hoogheyt op heur reekening te stellen.

Klaar. Maar och ! men kent den zot aan kovel en aan bessen.

Daar mee hy d'arme vrouw verduivelt / en bekladt.

Griet. De loogheid gelte er niet : men mag geen gult geloven.

Klaar. Daar zijnder meer als hy / maar Deth d'ijst altijd boben.

Griet. Wel / dunckje dat / zo schiet hy tijts een schut daar voor.

Klaar. Ik wou wel / dat ik kon.

Griet. Ik weet er raadt toe. Hoer /
Indienje naar goeraad wilt luistren / 't is gekloncken.

Kuzit hy al in 't Rot / en tabond kooit hy dzoncken /

Met d'een of d'andre Snol / in 't doncker aan zen zy /

Van Juffer Hartjens / of zulck volckje / dit voor by /

Beladen met het wilt / gebangen / zonder renne /

Door zijn kottoorde brak / in 't bosje van Ardenne /

Ik wil zeggen / in het wout van d'eedle vrouw ter haar /

Gebiedster tot kulstaart / en 't huis te Dogelaar.

Klaar. Genomen / 't beurde zo : Wat zou het dan al weezen ?

Griet. Dan zullen wy / voor hem / een moop Kapittel leezen /

En wijsen Hoer / en Doef den weg naar 't Hemelrijk.

Klaar. Ik versta niet watje zegt.

Griet. Wy zullen ons / gelijk

Twe appel teeben / of Distwifven / toe gaan stellen /

Derzien men Wappers / van twe tape ale-bellen /

Of kanefas gemaakt / met asch / of meel gevult /

En d'een met d'afkomst van een eerlik mensch vergult /

En daar mee dan de Hoer heur rug en lenden meeten /

So kan ze / by 't bewijs / 't getal der slagen weeten :

Doch om / voor ongebal / ons zelf te hoeden / moet

Ons Holle Jas de Werker die noit goet

Nan Snollen heeft gedaan / zen grove vuisten leenen /

- En staan ons lustig by / met kneppels / of met steenen /
 Pa dat de tijd / en nood het dan gebieden zal.
- Klaar. Griet / houje bakhuis toe. De dzommel ! ben je mal ?
 Sou ik men eigen Man de Stocke dans zoo leeren ?
 Dat mag niet van men hart.
- Griet. Wie 't grootste quaad wil weeren /
 Die moet een minder quaad gebzuicken / op zen pas.
 't Geschied om beste wil. Daar by zal ik / aan Jas /
 Wel leeren hoe hy zich zal in den handel tonen.
 De Hoer vyz beucken / maarje Ritzaart wat verschonen ;
 In voegen / dat het maar een Bullebak zal zijn /
 Om jou / uit alje dzuk / en lang geleden pijn /
 Te helpen / en om hem van 't quaad doen af te bzingen /
 Dan om wat anders.
- Klaar. Griet. Mogt dat schien / ik zou 't gehengen,
 't Sal zo geschieden / heb maar slechts een goeden moet.
 Speul / Juffer uit de mond / als jey hem tabend groet /
 En laat er al te met een duivel onder lopen.
 Het schijnt men moet somtijts de rust / booz onrust kopen.
 De zoete Dzeede word van 't Orelóg gebaart /
 De vyzheid dooz 't geweld / en dooz de kracht van 't Svaart.
 Ik weet er ; want ik heb de proef daar van genomen /
 En zo de bynaam van Griet Duivels eerst bekomen ;
 En die maakt meer ontzag / als Klaartjen al te goed.
 Want al te goed / is mal. De pluim past op den hoed ;
 Des niet te min / de Vrouw hoeft altoos niet te duicken /
 Maar mag / als 't pas geeft / ook heur handen wel gebzuicken
 En laaten aan een Bul / heur hart / en tanden zien.
- Klaar. Dat is de waarheid / Griet / ik laatje dan berien.
 Om alle dingen / naar behoren reede te maaken.
 En lukt het ons naar wensch / en wil / met deeze zaaken /
 Ik zelve / met wat moois / vereeren / tot een danck /
 En liebenje op het hoogst men levens dagen langt.
- Griet. Dat zel wel gaan. Pas maar de Wappers klaar te krijgen /
 En 't Dis wijs poppe goed / om ons daar in te rijgen.
 Ik zel een duivels grps gaan kopen op de Saal /
 En voegen me te post / van daar / naar Jaq de Waal /

De macker van Bronjalck / die braven wijngaard snoecier /
 Op stinckaarts flootje / neevens flooz de kalkhuis roejer /
 En huiren / vooz een dag / 't geparfumeerde kleedt /
 Daer meh' vooz den Haag als oppermeeſter treedt
 Van 't Schoorſteen veeger's gild / om Jas daar in te ſteekien.
 So blijft hy onbekent als Ritzaart hem hoort ſpreeken /
 En binden hem de Grijs vooz het verweent gezicht /
 Hy ſtaat in 'r quade blad / en daar mee hondmen 't dicht.
 Hoe d'oes verſiertje 't oock ?

Klaar.
 Griet.

Klaar
 binnen

Ik weet van zulcke dingen.
 Nou klaartje 't word hooghejd / de vos mogt ons onſpringen.
 Paar huis toe / alje beſt / en ik naar Jas. zie daar /
 Daar koomt hy. pakje deur. Wel Jaſje / wel men vaar /
 Je hebje hoop al tuig / doch is by nat gelonne. Ias. uit.
 Hoe kijktje men zo an ?

Ias.
 Griet.

Griet Duibels !

Ias.

Malle bonne.
 Sta recht. So. dat 'seen Man. Waar koomt de reis van daan.
 Van Dieulwer Grabbelteerts / de Dochter in de Swaan.
 Griet Duibels ! Gue daar vil zo wakker wat te veegen :
 Maar 't Duimkruid kloncker niet / daar ben ik om verſeegen.
 Wel / zoekje Geld ? ik heb een Dukaton vooz jou ;
 Doch op kondiſſe.

Griet.

Ias.

Griet ! wat binje een brabe vrouw ?
 Een Dukaton ! zie daar / ik liet m' er ſchier om ſtrippen.
 Segop / wat zou ik doen ? hoe ſtaje ? repje lippen.
 Maar je kent Ritzaart wel / hier onzen mallen bloed /
 In 't Achterom / de man van Klaartjen al te goed ?
 Die rechten Hoeren dop. Die broncken wijve plager.
 Die zit noech rechte voort / te poojen tot de jager /
 En heeft een brabe ſnol op 3p / of op zen ſchoot :
 Of knip

Griet.

Ias.

Griet.

Swijg / al genog. Dat is zen daaglik brood.
 Maer toch / benje beluſt een Ducaton te winnen /
 En lekker wijntje toe / zo wetje zeeben zinnen /
 En ga met my / ik zalje zeggen waar 't op ſtaat ?
 Een lieber ding als dat. Men beuſe je zonder naat /
 Men hatsvel / zinje wel / is leeg. Men ſpaanſe kluiten /

Ias.

De Krollende Ritzaart;

Dooz 't keelgat / al de huyz verandert in wat duiten /
Daar van het meeste deel geen pening halen kan ;
Des is het Geld de leug.

Griet,

Wel koom / en repje dan.

Ga met me/naar de Saal. ik zalje onderweegen
Vertellen wat'er schuilt / en waar het is te veegen /
Dit straatje deur. Maer Ias / het swijgen dient vooz af.

Ias,

Is't anders niet ! Ik swijg als't muusjen in de val /

Al zat de Kaat'er vooz te krollen met de Kater.

Griet,

Beloofje dat ?

Ias,

Ik sweer 't.

Grietduy vels en Holle Ias binnen.

T W E E D E D E E L ,

Eerste uit Koomst.

Krollende Ritzaart.

Kaat-lichtjekeurs.

Ritz,

Wel Kaat / is 't noch niet later

Als acht ? dat 's wat te vooz / en buiten onze gis.

Hou 't Doozhout noch eens deur. O hooek! theb zulck een pis.

Kaat,

Ik ook.

Ritza.

Dat gaatje vooz.

Kaat,

Je hengst wil noch wel stallen.

Ritz.

Jou mery me wel. Kaat knap laatje schot deur vallen /

Of 't heele land berdrencht dooz zulck een overbloed

Dan warme vochtigheid.

Kaat,

Berg iep je poppe goed /

Ritz.

Tot onzent ebt'et al.

Mijn mes is op gesteecken.

De hzand is schoontjes uit. Maer by gans ele weecken /

Het quam te slecht dat flooz het werck met May begon /

En zo gestoozt wierd / eer hy 't zoklam pajen kon ?

Kaat.

Wat 's daar an 't beurter meer. Daar valt niet van te praten /

Hy hoefde vooz 't Gelag zen mantel niet te laten /

Als

De Krollende Ritzaart.

Als le scent tot Sibil / die looze koplaarres /
 Een vrient van Rotterdam / aan Vogel / die zen mes
 Daar al te met eens wet / op 't slijpboort van . . . al soetjens.
 Moest doen / en swygen noch

Ritz. **Kaat.** Ho? ho? daar beurt zo veel daar 't land geen tol van heeft.
Kaat. **Kaat!** zijn er zulke bloedjens?

Men sluikt hier inden Haag te bijster / en men weeft
 Hier meer als Kamerdoek / dat magje vry geloven.
 De grootste Juffers vrient zijn met dat meel bestoven.
 En laaten t'er van Heer / Koetziers / en Stalknechts doen.
 Ik ken'er / Ritzert / daar men 't niet op zou vermoen /
 Die in'er eigen huis dat Grabenambagt pleegen /
 En waagen lijf en goed aan 't puntje van den deegen.
 Al zijn de Schermers schoon met grins / en kleed vermont.
 Het Vrouwvolck danst te graag wanneer de zakpyp bzoemt.
 Ik wet'er.

Ritz. **Kaat.** Wel zie daar / ik lietme liever vullen /
Kaat. Als met een brabe tas somtijts niet eens te drillen.

Ritz. **Kaat.** Ja / Ritzert / jep bent ook al meer / vrient / als gemeen.
 Het heugtje noch hoedat / men hansje zonder been /

Kaat. Het slot te harenburg / tot jouwent quam bespringen.
 Weg Lubbert metje sluit / de Blindeman moet zingen.

Kaat. Doch ik beklag' me niet ; je doetje dingen wel.
Ritz. Maar Ritzert / hoor eens hier.

Kaat. **Mijn klo** **Mijn vagebier ! mijn Hel !**

Ritz. **Sacht / hoger niet.**

Kaat. **Deen Kaatje / 't schoortje lager.**

Kaat. Ik heb spelde geld van doen / mijn zoete zorig drager /
 Kroom doeje milde hand eens open / 't eerst van 't jaar /
 So hebje een reis te goed.

Ritz. **De beurs weegt niet te swaar.**
 Doch ebenwel daar moet een franse kroon op lopen.

Kaat. **Hou daar.**

Ritz. **Sacht Ritzert / zagt / de deur is noch niet open.**
 Dat dunckt men zeeker ook kom trek eens aan de bel /
 So raak ik binnen gaats / en

Kaat,

Stil niet al te fel.

De voering van u boek begon daar al te kraaken.

Griet, en Klaar versien met wappers, Holle Ias in een
Schoorsteen vegers kleet, met en nickers grijs, voor
't aangezigt, en een kneppel in de hand stillekens uit

Griet.

Hy is 'er. Ias / pas op. En zie flug wat te raaken.
Hoom klaartje / maakjei meese mond en wapper reed.
En schuif wat in den hoek.

Kaat.

Je scheurt men schozte kleet.

Ritz.

Dou kaatje / laat ons eens aan 't hofsebosse tyen /
Dit banckje dient er toe.

Kaat.

Je zeltje wel wat lijn

Wat duicker meenie / dat ik / als een ritze teef /
Men kous / hier op de straat / aan elck te besten geef ?
Pern Ritziert / denck dat niet 'k moest mackelicker leggen.
En of 't je Vrouw vernam / wat dzommel zou ze zeggen ?

Ritz.

Wat duivel bruit me 't Wijf. Dat malle varcken kan
Haar in het alderminst / niet boegen naar de man /
Se leit gelijk een blok. 'k loof dat 'er gat van lood is /
Of dat ze / dooz 't geboel / beswijmt ; of zo lang dood is
Als ik men ramme

Kaat.

Swijg.

Ritz.

Laat speelen booz er poo

Kaat.

O builbek!

Griet.

Wat een sielt ! wie heeft 'et meer gehoozt ?

Klaar.

Al zoetjens / luister toe. 't zal noch wel schoonder komen.

Ritz.

Ik weet / met kneppelkock / het Swijn zo wel te tomen /
Dat zy geen enig woord durft kicken / als ik spreek.
Ik hol / ik krol / rinckinck / en dzinck een heele week /
En zy moet evenwel / wanneer ik tuis kom swijgen /
Of Stokvis staat 'er toe / gestooft met lange bijgen /
En wuistlook / dat is kost die zulleke Wijven past.
De man moet boogt zijn Kaat.

Ias.

Een kwapper opje bast.

Griet.

Dou eere loze Schelm / je zelt haast anders zingen.

Ritz.

Dou Kaatje / legje vlak / men szinghengst moet eens spzingen.
Wel

- Kaat, Wel wijzer. Neen men vziend / dat gaatje boozje niet.
 Je steekt te binnig toe / en als het was geschiedt /
 Van mogt ik / met de buik vol beenen / blijven treuren :
 Of jei mogt / met een muis / of rot / men komen steuren /
 En drijven zo de vucht / onthdig / van men af /
 Of helpen my / en 't kind / op zulck een wijs' / in 't graf ;
 Want ik zou / vooz een Muis / dooz vuur en water lopen.
- Ritz, Wat meenje / dat ik mee een losdicht zoek te kopen /
 Gelijk van Congren doet / dien ouden rammelaar /
 Die zulcke potsen speelt.
- Griet, Maakjei je haan vyz klaar.
 Vertrouwme dat niet toe. Ik ben vromer in men hart / kindt.
- Ritz, Ja! jei bent geld waard. Ik wedmen muskus op je start vint.
- Griet, Indien me 't groot geluk te beurt vil / kraatje / dat
 Ritz, Je / van me / swanger wierd / ik zouje / mit de Stadt /
 In 't een of 't ander doop / besteeden / en bezorgen /
 Al moest ik 't hier en daar / gaan leenen / of gaan borgen /
 En houdenje de kraam vzaaf / naar behoren / uit.
 Een Zorghjn om'er keel.
- Griet, Een kneppel op zen huidt.
 Ias. Jou rechte vagebont / jou luize bos vol neeten.
- Klaar, En kreegje een zoon / die zou vooz zeker Adam heten /
 Ritz, En zo 'et een Dochter was / dat moest een Eva zijn.
- Griet, Ik bidje klaartjen / hooz die snaren klincken sijn.
- Klaar, Ik barst schier uit men vel. Ik kan 't niet langer horen.
- Griet, Swijg stil. 't Is noch geen tijd. Ik bidje dwingje toren.
- Kaat, Wel waarom niet een paar of drie gelijk ?
O bloed /
 Dan was ik wel gekroont / met rozen om men hoed /
 En hoefde d' Advokaat van Congeren niet te wijkken /
 Al zit hy met den naam van Dzieling nu te pryfaken /
 En zelf de deekken tart van 't Kindermaakkers Guild.
- Kaat, Het is een gast als jei / hy rammelt staag in 't wild /
 En heeft er nou al vier met poppen leeren speelen.
 Doch doet niet als zen Daer / die 't meisjen wist te streelen /
 Tot datze / met een paar Zoklamren aan de mam.
 Van 't Haagjen scheiden moest naar 't woeldzig Amsterdam /

- Daar d'armen sloof zo lang / op zijn gena / moest leeven /
 Tot dat hy haar / op 't lest / dooz bzieven heeft verdzeeven ;
 In voegen datze nog gaat doolen / zonder dat
 Men weet waar dat z'er heeft versteeken in een gat.
- Griet. O bzoek ! wat moet een mens al horen die niet doof is ?
 Maar die 't verdraag / ik zeg / dat dat een malle sloof is.
- Klaar. Je spreekt de waarheid / Griet / 'k ben dus lang zot geweest :
 Maar 'k zal 't niet langer zijn / dat sweer ik. 'k zal dat beest/
 Strax groeten dat 'et haar wel zeven jaar zal heugen.
- Ritz. Mijn kaatje.
- Kaat. Sta toch stil.
- Ritz. Hoe ! magjer dan uit teugen ?
- Kaat. Dat weetje wel : Maar hier op straat dat schikt zich niet.
- Ritz. Ga met me naar de kroeg.
- Kaat. Mijn lieve knecht ! je swiet
 't Is veel te laat. je maakt vergeefs al dit gepzeutel.
- Ritz. Ik doe waarachtig niet. Sints in de Dubble sleutel
 Daar houdmen / alle nacht / de deur op / tot gerijf
 Van elck die komen wil.
- Kaat. Dziend / zoekje tijdverdrijf /
 De Dochter zelve wel een uur of twe verzellen ?
- Ritz. Die ritze teef is zot.
- Kaat. Ga / leen'er danje bellen.
- Ritz. Dat zal ik / by men hiel / wel laten / ben ik wijs.
 Want kaatje staat ind't hart als een verguld advijs.
- Kaat. Des Middags schijnt de zon / dan kan me 't fijnste linnen
 Best kennen / ontrent de Dangepoort. veel bziendinnen
 Hebje / Ritzaart / och ja / 't koomt op geen twintig aan.
 De hoogstraat waagt' er of. Men hooztje hamer slaan
 Op 't ambleeld van de Smits / daar altoos wat te doen is.
 't Fortuin is licht / het draeit na datje huis kool groen is.
 De Duivel haalme kaat / indien me brouw of maagd /
 So zeer als jei doet / op de werelt / heeft behaagt.
 En wilje tot mijn dienst je voegen / alje leeven /
 Ik zalje watje wenscht / en kost / en kleeren geeven /
 Al zou men Wjfdroogbrood vooz spijs / en / tot'er dranck /
 Maar water hebben : want ze leeft me toch te langk.

- Klaar. 'tWou dat'er deze nacht de moord stak / hy men zolen.
Griet. Griet / nou is 't tijd. Ga voort. Ik sta op heete kolen.
Men tanden waatren / en men handen joukken al.
Griet. Stil. Niet te haastig. Want de muis is inde val.
Jas / pas opje geweer / en als hy 't wat te grof maakt /
So touwt' em vry de huid ; doch datze tot geen stof raakt.
Wy zullen met de Hoer omspringen zo'et behoort.
Wel.
Kaat wat dunckjer van.
Och Ritzert ?
Spreek maar voort.
Kaat. Kom zoemenen eerst een reis ; indienje 't meent van harten.
Ik meen 'et.
Ritz. En ik ook.
Ritzert', en Kaat aan 't zoenen , en omarmen.
Griet. Nijk dat zyn malle parten.
Klaar. Pou Klaatje / nou is 't tijd. Tre toe / en spreek hem aan.
Ritz. Geneevent liefstentje / geneevent mijn Sint Jan.
Karonje / wie ried jou zo stout om hier te komen ?
flux pakje weer naar huis / en blijft daar zitten dromen /
In 't hoekjen van den haart / en doeje 't niet ter stond /
So krijgje kneppel koek.
Klaar. Soo quaad niet.
Ritz. Honje mond /
En swijgme / kozt. Ik mag geen woorzden vanje horen.
Klaar. Maar Ritzert / meenjet.
Ritz. Ja k. En 'k wijsje beyje oren
Indienje niet vertrekt.
Klaar. Wat Juffertjen is dit ?
Ritz. Wel swijn wat roert 'et jou ?
Klaar. Twee oogjens als een git.
Kaat. En wangen als een roos. Dat's eerst een moop jutweeltje.
Klaar. Iken licht zo moop als jei. Wat dunckjer van ? zeg veeltje.
Ritz. Wel sterbinck.
Klaar/vertreck / of 't kopstuk word hier honck.
Pou

- Klaar, **Pou wil ik niet. Sie daar / hier zet ik me te pronck /**
Sijt jou en derze hoer / en al die geen die 't leet is.
Wat meenje dat een Vrouw niet beter als een scheet is?
- Ritz.
 Klaar, **Wat Duivel denckje Klaar?**
Wat duivel denckje Fun /
Dat ik booz woorden heef? o neen! ze zijn te dun.
Ik laat me nu / van jou / zo licht niet over kralen.
- Ritz.
 Klaar, **Klaar / zeg ikje / ga deur / of zal'er harder waten.**
Blaas uit het laagste gat / dat stinckt best / massen bloed.
Ik ben / verstaie dat / niet langer. Alte goed.
Je hebt me veel te veel geplaagt / met hoere jagen /
Met droncken drincken / en met stoten / en met slagen.
't Moet een reis uit zijn. Stront of Keuning. Kom den bzui.
Cast toe. Dat gaatje booz. 'k heb nou een oorlogs bui.
- Kaat.
 Klaar, **Wel Ritzert lye dat. Ik zou'er lustich touwen.**
Daar hoer. Dat is booz jou. Hoe past je dese bouwen?
Moozt / Ritzert / moozd. Staby. Om p! is dat een slag.
- Kaat.
 Klaar, **Ho krijtje noch om meer. Dat's toegift op 't gelag:**
 Kaat, **Men hoost. Men hoost / men hoost.**
De duivel moet men halen /
 Hy treckt zyn mes.
- Ritz.
 Griet, **Klaar / zelve dat terstond niet / met den hals / betalen.**
Sacht sijn man. Niet te fel. Je vrou heeft groot gelijk.
Wat is'er aan een hoer geleege.
- Ritz.
 'k Segje wijk
Van hier jou outve Krol / of 't zalje benet ook worden.
- Griet.
Beschijte niet. Ja wel. Fluex voozt. Men liebe Jorden /
Op scheiden zo noch niet al is 'et vry wat laat.
Pas op. Alarm. Alarm. So wijfje dors dat zaadt.
- Kaat.
 Klaar, **Moozt.**
 Ritz, **Swijg jou loze teef.**
De duivel moet men schennen.
 Ias voor den dagh.
- Ias, **Jou barchen.**
Vriend / men kent de bogel aan zen peinnen.
Roep om de duivel niet / hy is hier dicke by.
Steek opje mes / of jei raakt heerlik in de ly.
En zult zo dadelik een ander dansje danssen.

Kaat. **Omp.** Men rug. Men zy.

Ias. **Hier** Hans van alle Hanssen.

Ritz. **Wat** hebje met men vooz?

Ias. **Wat** goedts/ 't schozt maer an jou.

Ritz. **Spreek** op. **Wat** sal ick doen?

Ias. **Hooz** jep zelt metje Vrouw

Piet meer als een Tyran / en droncke vaagbont leven,

Daer om bedenckje wel. 't Is totje zaligheid

Schud uyt de vellen Sog.

Griet.

Kaat.

Klaar

Griet.

Ias.

Ritz.

Klaar.

Wel dat is schoon bescheid.

Schud uit/ daar/ daar/ daar daar. Zo moetmen stok vis beuckē

Ik wed dat haar het gat zo licht niet weer zel zeukken.

Knap. Zeg hoe datje wilt / of daatlik moetje voozt.

Ik zel. **Mijn** klaartje koom/ spreek nou een troostlik woord.

Dooz jou! **Reen** Hoerendog/ dat zel ik my wel wachten /

Indien ik aars in huis / met bye / zoek te vernachten.

Want werdje nou verlost / zo waer ik morgen dood.

Mijn Engel / 'k leg het hoofd ontmoedig in je schoot /

En bid / en sneekje / met de tranen in men ogen /

Vergeefmen al men quaad.

Ritz.

Klaar.

Ritz.

So zoekje dan te dogen?

Indien ik by een Hoer / of hoers gelijken ga /

En onheus woordje spreek / je bloek / of stoot / of sla /

Sie daar / zo lubme by / ik zelt geduldig lpen.

En dat geschied is / is men leet van harten.

Griet.

't Is aan 't gpen.

Op piept alree zo fijn als d'alderkleinste Muig.

Beloofje dat?

Ritz.

Griet.

Ias.

Ik sweer 't by Sinte Pieters Kruis.

Dat s al een duren eed / en een geheplicht teekken.

Doldoeje 't niet / ick zalje hals en bee nen breekken /

Of treckenje de Huidt al leevendig van 't Lijf /

En pissen op het vleis / of zouten 't wel en stijf /

Om dies te langer vooz het stincken te bewaren ;

Want Wijvesnijters zyn als hoer spijs vooz de scharen

Van 't onder aardse rijk ; ja / dikwils een present

- Door Pluto / die van outs wat lekker is gewent ;
 Des zal ik welkoom zijn / als ickje mee mag sleepen.
 Ritz. Mijn lieve Klaertje / bid.
 Klaar. Wel ! wat zijn dit booz greepen ?
 Griet. Daer Jasje / dat's booz jou. Ga boozt. Kom morgen weer.
 las binnen.
 Klaar. Spreekt Ritzert. Benje stom. Hoe is't ?
 Ritz. Och Heer ! och Heer !
 Wat ben ik ang / en bang booz
 Klaar. Wel booz wie ? laat horen.
 Ritz. Door die berookte
 Klaar. Door !
 Ritz. Die Duivel / met zen oren
 Als Ezels oren / en twee ogen groter dan
 Sausciertjens / of het lid van onze mingels kan /
 Die in zen Bulbaer Cop als zeven kaarsen glommen.
 Men dunckt ik hoor zen Stem noch / als een Orgel / brommen.
 Klaar. Maer Ritzert / benje mal / of droncken / of heel zot ?
 Hier is geen mens als wy. Bedaerje denck om
 Ritz. Pou is 'er niemand : Maer flus waster aers geschapen.
 Kaat. Ik heb mens / noch spooek gezien / naar huis toe / en aan 't slapen
 'Tis meer als ober tijd. hoe stajc dus en teemt !
 Ritz. Maar Klaartje / liefstentje / het duncktme seper vzeemt
 Dat
 Klaar. Wel wat dunckje vzeemt ?
 Ritz. Maar / dat je niet een siertje
 Van 'tspooekzel hebt gezien.
 Klaar. Een front in een pampiertje.
 'Tis bize bazerp.
 Ritz. Ja bize bazerp ! ik weet wel wat ik zag /
 En wat ick boelde moer.
 Klaar. Wel wat doch ?
 Sulck een slag /
 Die Ritzert noch wel heugt / en niet licht zal vergeten.
 Och ! mogt van Congren van die zelsve stokvis eten.
 Hy had zen liebe vrouw / als ik doe / om gena.
 Mijn Klaertje lief / wat doen de loze hoeren scha

En schande aan man / en vrouw al eer men 't weet. o jammer
 Foei hoeren / hoeren foei. foei.

Klaar.

Ritzert / sei schijnt tanner

Ritz.

Als 't alder tamste schaaap / naar dat ick horen kan /
 Ja klaartje zeg dat by 't is wel een lukkig man /
 Die zulck een erbzje vrouw / als jei bent / heeft bekomen.

Klaar.

Want eer gaat boven goed / dat heb ik nou vernomen.

Ritz.

Mijn Ritzaart / weetje dat / dan hoop ik zel 't wel gaan.

Dat weet ik / en daar om is 't krollen ook gedaan.

Ik zel men naam en faam niet meer in 'thoerhuis wagen.

Maar klaartje / khebje noch een eenig woord te vragen.

Waar is het wijfje dat hier daatelik by je was ?

Klaer.

h Weer van geen wijfje Daar.

Ritz.

Zo vroom ik al den vrag.

Klaar.

Of bep men ogen zijn begooggelt / is 't geen wonder !

Ritz.

h heb hier geen mensch gezien as jou.

Daar schult wat onder /

Dat boven het verstand van all men zinnen gaat.

Geen mens as my gezien ! en nochtans liet 'er haat

Wel zien / en horen. daer moet meer als een mee spelen.

Klaar.

Wat spookt 'er in je hoest al spoockzel van bozdelen !

Ritz.

Paar huis toe / en te bed / dat is de beste wijs.

Al zacht / daer komt een mens.

Klaar.

Ga voort.

Griet uyt.

Ritz.

Ick schrick / en ps

Noch booz het spook van flus.

Griet.

Genevent met malkander.

Ritz.

Genevent moedertje.

Griet.

Ben jei 't neef Alexander ?

Men dunkt ik ken je stem.

Ritz.

Die kennis gaet niet wis.

Klaar.

Koom Grietje buur bekijkt een reis wie dat et is

Griet.

Wie ben e moer ? sabwel ! is 't mogelijk ! wat een zeegen /

Men Buurtiens hier dus laat te binden onder weegen /

Dat slaagt me naar men zin. waar koomje dog van daan ?

Klaar.

Wp wandlen hier so wat in doncker.

De Krollende Ritzaart.

- Griet. Scheen de maan /
't Sou aengeneramer zijn / niet Ritziert buur / as 't nou is ?
- Ritz. De maan schijnt klaar / wanneer de man maer by zen byzov is.
- Griet. Daar spreekje recht / men daar / dat woordtje doet me deugd.
- Klaar. Maar waar kom je van daan ?
- Griet. Gints / upt de muize bzeugd.
Ik wil zeggen van men neefs / daer 'katiën in de val zit.
O broek ! wat is 't ook dyok / wanneer het wijf de stal wit /
De man de haspel dzeit. het kind zen buickje leegt.
De meid de pisspot schuurt. en 't hondje 't pooztje beegt.
- Klaar. Maar Griet! maer Grietje buur! hoe krijgje doch zo krom kint
- Griet. Hoe kroom ? Ik spreek recht uit / of jei zo hot en dom bint /
Kan ik dat beet'ren /
- Klaar. Neen. Maer wie sou sulcx verstaan ?
- Griet. Geen hoechoek. Hoop. Ik kom van onse vlooz van daan /
Die daaglier met zen Wijf te bijster over hoop lag /
Om dat hy wat te graag een Merry in 'er loop zag /
Doch die / dooz tusschen spraak van Vrienden van weer zy /
Nu wederom met haer versoent is / en daer by
Heeft hy het Vrede maal met byzokheid / gegeven /
't Is Builoft op een nieuw. O ! 't zel te nacht so kleben.
- Klaer. Daer slaet geluk toe / en een Popje binnen 't Jaer.
- Griet. Dat wensch ik ook met jou. Maer Klaertje buur zie daer.
't Heb op de Werelt / noch geen meerder bzeugd genoten.
- Klaar. Hoe zo ?
- Griet. De spijse wierd met kluchten obergoten /
Die daagelier in den Haeg geschieden / doch ter sluik.
Ik lachte / by gans dood / de kreuken uit men buik /
En lach noch als ik aan de deun begin te dencken.
Je moet ons onder weeg een confortijse schenken.
- Ritz. Dat 'songewepgert kom / ontsluyt je ooren maar /
- Griet. En luister naarstig toe / 'tis hoorens waert / so waer.
- Klaar. Het boozhour noch eens deur / om tijd daar toe te vinden.
- Griet. Maar wat ik zeg / dat blijft begraven by de linden.
- Klaar. Dat heeft zen reeden / ga maar met je zaacken boort.
- Griet. Een outwe kloutwer had altijd het hoogste woort /
En schafte / tot vermaak / een hopen snaackeryen.

'Was vander Heide / in 't wout / en zo naar Lombardyen /
 Daar zelden goede munt / in 't wijfjens spaartpot / quam
 Vermits een Dette tas de reedste schypven nam /
 Want zeeven daalders doen daar meer als neegen Mijt:n.
 Doch op een zekren tijd begon den Hal te bijten /
 So dat den Angelaar / eer dat hy / met zen hoek /
 Uit visschen komen kon / vooz Juffers schoorteldoek /
 Tot driemaal knielen moest / en al zen aas ver-spillen /
 Toen zei ze ga nou vyz een Mijt of twe verdrillen :
 Want ik ben eens voldaan / met Stoters / naar den eig.
 Danck heb het Diswijfs tong / altoos vooz deeze reis.
 En daar mee was noom kool de neus zo wel gesnoten /
 Dat Schilders bultzak wind / vooz water / heeft genoten.
 En d'acker onbezaait bleef leggen / vooz die tijd.
 Doch d' Ezelin is dood. Maar 't Deulen word / in spijt
 Van vader / soo men seyt / bereden / schoon 't wat manck is.
 Appelles ziet het aen / terwyl 't toch van de ranck is ;
 Doch vyz wat spijtigh / en te bijster heet van bloed ;
 So dat hy / vooz er bekt / als Josef / swijgen moet.
 Maer een ding is 'er noch in 't soete dier te loben.
 Wat is dat / Grietje buur ?

Klaar.
 Griet.

Dit / datze niet bestoben

Met vuile woecker is / gelijk 'er Moeder was /
 Die dikwils / een / vooz nul / uit boeck / en schuldbrief las /
 En / met een anders goed / haar zelven kon verriek n.
 Het geen men noch / ter nood / met schriften kan doen bliken.
 Die lanst heeft dat vooz niet / en droogs monts niet geleert.
 Wis Ritzerd buyr / hy heeft wel zeeven jaar verkeert /
 In venus hoge school daar Spilgeld professoor is.
 Hy weetje van het Spek / en watter after 't oor is.
 Hoe d' Onderschout wel eer twe blauwe kluisen won /
 Toen hy ten Pollenburch zyn schat niet bergen kon /
 En in een anders Doel zen pijlen wou verschieten.
 Hoe Sas zen boeckroon kreeg. dan van een klok te gieten.
 Wiste hy te bijster net te spreken : want de klok
 Is kleepel ziecker als een Vrouwven onder roek.
 So zei hy / datje 'tweet / en zonder iets te liegen

Ritz.
 Griet.

Hy wiffje / dooz zen praat / een kind in fleep te wiegen.
 Klaar. Ja wel ik hooz me doof. Wat was het vooz een gaff?
 Griet. Een mesje / dat zoo 't fchijnt / op zulke fcheertjens paff?
 'k Wil zeggen / die perfect van als kon reeden geeven.
 Hy maalde 't Haags bedryf / met zijn penfeel / naar 't leeven /
 En wonder aardig af. Gints bzogt hy een Suppier /
 In 't grote ftuk te pas / die met een geeftig dier
 Verfeheiden jaar in d' Echt geleeft heeft / met vertrouwen
 Dat Juffertjen heur vel noch nooit had laten touwen.
 Maar toen 't al omquam / kreeg zy zulk een Dochter tuig /
 Die twintig jaaren telt.

Klaar. Dat 's net een dubbeld kruis.
 Was 't maar van goud het zou hem zeper heel wel komen.

Ritz. Dat is de waarheid moer.
 Griet. In 't kozt / hy kon de bzomen.

En lichte krooien van het Haagjen / op een prik.
 't Gefelfchap was / met hem te byfter in zen fchik.
 Van zong hy eens een deun van 't Houzjen met de kante /
 Van 't Vogelaartjen. En dan was het weer Tarante /
 Kom openje geleen / en dan weer: Wel je Diek /
 Op Schild en op Hondas. Van ftak hy weer een wick /
 In d' een of d' andze wond. Van blies hy eens den Hozen /
 Dooz Graaffelik ontzag / op Achtien-hobens rozen.
 In fomma / ieder ftont vooz al zen kunsjes ftom.
 Hier zijn we / naer men dunckt al weer by 't Achterom.
 't Is ober Midder-nacht. Ik wensje wel te varen.
 Nou Grietje buur ga mee tot onzent.

Klaar. Wel zeer garen:

Griet. Want ik heb Man noch Maagd die my bekyven zel.
 Klaar. Je bent gelukkig Moer. Wi Ritziert trek de Schel /
 De meid zit by het buur vooz wis te knickebollen.
 Daar koomtze

Griet. Kijk hoe laat die zoete zul hem zollen.
 Dat is de rechte bond / daar mee m'een man bedziegt.
 So dient van Congren voek noch eens in fleep gewiegt.

binnen

DERDE DEEL.

Eerste uit koomst.

Vroegbedorven, en Lichtverleydt. met een pulle-
biers al zingende.

Toon: *Achter de nieuwe Kerck, aen merck &c.*

Holle-Ias, op't geluit uit.

Vroegb. ^{1.} **N**U ben ik beluft opzingen, en springen,
Kom macker, ik stel men keel.

Lichw. Weetje wat nieuwe dingen?
Hey lustig dan ellik zen deel.

Vroegb. ^{2.} Wat duncktje van korte Steeven, die even,
Sen krucken heeft afgeleidt.

Lichw. Die tyt'er al weer aan't weeven,
Tot kryntje, by Tryntje de meidt.

Vroegb. ^{3.} Dat ventje, met blauwe kaacken, die't laacken
Laest, aan mooy Dieuwertje schonck.

Lichw. Die kan geen noten meer kraacken;
Hy slacht ons Pietje Pronck.

Vroegb. ^{4.} Ons kittel orige quantje, Swart Iantje,
Heeft van Aploontje de Schop.

Lichw. Dat loof ik heel wel: Bleek Antje
Heeft by hem een kerremis pop.

Vroegb. ^{5.} Maar zel hy'er moeten houwen?

Lichw. Ja trouwen.

Vroegb. So springt hy wis uit zen vel.

Lichw. Geen Pater met wye mouwen,
Verlost'em weer uit'er hel.

Hoe

6.

Vroegb. Hoe kon broer Lubert zen bollen , lest rollen ,
Op Symens geslepen baan ?

Lichtw. Die snoepert wil altijd krollen ,
Al zag'et zen Wijf ook aan.

7.

Vroegb. By 't Lammere kooitje , tot Swaantje , daar 't kraantje
Kristoffel zo houdt op tuil.

Lichtw. Schiet klaasje , op Haasje haar baantje
Een knickers staag voor'er kuil.

8.

Vroegb. Hoe wacker kon vrieffe Pluntje , het deuntje
Van Iaques kom stopme de gaat ,

Lichtw. Als Krelis , mal Melis en zeuntje ,
Maar op'er fytertje slaat.

9.

Vroegb. Blanck Elsje wil nou geen spillen , meer drillen ,
So is'er de Schroef ontstelt.

Lichtw. Als het Struikjen , heur buikjen , of billen ,
Koomt kittelen , roeptze : geweldt.

10.

Vroegb. De molen is aen 't draien , door 't waaien ,
Koom luister hoe 't roese moest :

Lichtw. Ziet vreemde Haantjes die kraaien ,
Al op de werf , van Soest ,

11.

Vroegb. Hoe klinckt vrouw Isabelle , de Schelle ,
En 't klokje van Venus veer ?

Lichtw. By Doncker , me Ioncker , dan velle
De scherremers. Piek en Speer ,

12.

Vroegb. 'K hou beter van eens te pooien , dan plooiën
En 't Styven word lichtelik slaap.

Lichtw. Dat laat ik , wat praat ick van 't Hooien .
Schey uit : Margrietje kom tap.

Vroeg. **Wat duncktje Licht** berleidt / van sulck een Deun als dat is ?
Licht. 't is ober dubbel puik / geen berer inde Stadt is.

Vroeg. **Wat nieuws ?** Ho nieuws genoeg : maer 't is te drommels swart /
En die het raakt / die zal't / dat sweer ikje wel boelen.

Licht. **Sing op dan.**

Vroeg. **Holla Maat /** 'k moet eerst de keel eens spoelen.

Hoeg.

Licht. **Drinck uit de schijt.** Men reeckent hier by lag.

Vroeg. **Kroom helpme.** Kanje zien.

Licht. **Genoech het is schoon dag.**

Singente zamen.

Toon: *Princesse als het wezen magh.*

Men vint geen vreugd als Mars regeert
Wilt zyne dag verfoeyen,
Siet hoe hy't Vrouwvolck overheert :
Wat zal hier noch uit broejen ?
Tongren slaat zyn Wijfaan tveen,
Alleman is op de been,
Om zich daar mee te moejen.
Is dit dien Wyfen Advocaet,
De Meester van qua zaakken ?
Hy wist tot Iuffer Ruis geen raadt,
Om haar, met kind, te maakken,
Wijl hy geheel verlegen stond,
Toen hy Sybrand by haar vond,
Tuffchen het sneeuw wit laaken,
Drie Maagden heeft hy eens geschent,
Tot roem van alle menschen,
Des kreeg dien stekeligen vent,
Drie Kindren, naar zyn wenschen,
Van haar, tot een vereering, thuis,
Hy bleef de vaar, en sloeg een kruis,
Voor dees verlost penffen.
Adam dient zynen naam te zyn :
Hy kan 't geslagt vermeeren,
Kroom Eva, ichroom niet de pijn,
Een steek kan u niet keeren.
Want ghy weet wel dat zyn zaadt,

Dickwils vloeit door overmaat,
Op andre Veerluis veeren.
Wat duncktje van dien braven lanst,
Sou hy geen Maagd bederven ?
Wanneer hy een maal met'r danst
Dan leirze een uur op 't sterven.
Hy heeft een Klepel als een paart,
Ruiger als een vosse staart,
Met twintich voze kerven.
Van Veelen haal uw Sufter thuis,
Laat Eva by hem komen,
Dan mag hy vrolik in'er kluis,
Van 't Kinder maaken dromen.
Want hy wenscht dat zyn geslacht ;
Mag vermeeren in een nacht,
Als zaad van aakre boomen.
Doch Ian vrees datzen bestemoer,
Met al'er Toveryen
Des Nacht kooft spookké op zé vloer
Wie kan de tovernyen.
Schrijf, hondert kruysjens op de deur,
Deduyvel vliegt door spleet, of scheur,
En baart in't huis veel lijn.
Syn Vaar steekt mee de neus in't vet,
By veel getroude vrouwen.
Petits wijf schud altoos zen bedt :

En hy past haar den bouwen,
 Heur ouden man, dien armen bloed,
 Draagt twee Horens op zyn hoed,
 Wie zou 't'er toe betrouwen.
 Dan is'er noch een in'er buurt,
 Die koomt hy dikwils pajen:
 Hy weet wel datze posten schuurt,
 En 't kousje graag laat najen,
 Voor 't goed gerijf, vereert hy haar,

Een Bontemantel, dan mag Vaar,
 Heur akker vry bezajen.
 Vrouw Venus straft den wreeden Mars.
 En toomt zyn dollen zinnen,
 Dat hy het Spel niet meer zo dwars,
 Mag op de Veel beginnen,
 Hy touwt van Tong'ren vry de huiden.
 Ofhaal hem bey de Ramlaars uit,
 Om geen vreemt Haar te minnen.

Vroeg. **Wat duncktjer van?**

Lichtv

Vroeg. **Ik heb het zelf gerijmt / van Congren tot een zegen.**

Lichtv **Je mogt de Duivel doen.**

't Is bzaaf / waar hebje dat gekregen?

Holle Ias vermoemt uit.

Ias.

**Dat was een klucht / de Hoer heur Schoor / heur rok en klap
 So gautw verobert.**

o my! ik lach me slap.

Vroeg.

Is 't spook of tobery.

Stil. Ik hoor daar iemand spreeken.

Ias.

't Is / by men ziel / den droes / of iemand van zen maats.

Lichtv

Het is dan wie het is / het ruikt hier vry wat baats.

Vroeg.

Ik blijf niet langer staan.

De Duivel / zijn dat ogen!

Lichtv

Koom lantzaart gaan we deur.

Vroegbedarven, en Lichtverleid binnen.

Vroeg.

Ias.

**o Grijsje vol van kracht! wat rechtje al wonders uit.
 Maar / zacht / steekt holle Ias al in zen eigen huidt /
 Of is hy in een droes verandert / dooz besweering?
 Wel neen ik ben het zelf. Hoe koomt een mens aen teering?
 Flus had ik anders niet dan duiten / en nou Goudt /
 En zulver in de beurs. Ik sta waaracftig stout.
 Griet Duivels / sei weet raed om mannen te bekeeren.
 Van Congrens Wijfien mogt die kunst wel vanje leeren /
 So had hy vziend noch maagd / noch Domine van doen /
 Om peis te maacken; want daar in steekt vzeede / en zoen.**

Indien

Indien hier vrouwen zijn / die door qua mannen bzezen /
 Die spreken Jasper aan / hy zal ze wel belezen :
 Want door een minder woord een meerder quaad geweert /
 Gelyck Griet Duivels hier aan Ritzaart heeft geleert.
 Daar wel dan. Is'er iet gezeit dat wat te grof is /
 So denck : de woorden zijn altijd na dat de stof is.

binnen

MOLEN HOF.

Toegift

O N T S T E L D E V E E L.

of

Pavane Lachryme, gespeelt

door

Een uitghelaten Ezel aan de Lier.

Vrag. **H**Oe of van Tongren dus té Hoof op ieders tong rent?
Antw. Wijl hy zyn Ega hoont. Zig tot eē vremde sprōgwēt.
Vrag. Waarom of 't snaar geluidt der Veelen dat niet meldt.
 Sijns Susters ramp en smaadt? *Ant.* De snaren zyn ontstelt.

Vrag. Nochtans sloeg hy de maat, met nadruk van ackoordt,
 Op Swagers roffel kaak? *Ant.* Dat was om te betonen
 Dat die de maat vergat, en, met zyn valsche tonen,
 Het heilig t'zamen zang van 't Huwlik had gestoordt.

Vrag. Verandert, door goeraad, hy dan niet eens van toon?
Antw. Natuur houd staag'er streek: Zulck Vaeder, zulk een Zoon.
 De knegt pleegt's Meesters doen, en zelden dat de jongē
 Het eigen deuntje niet van hunne ouders zongen.